

Szkolny Program Profilaktyki

„Żyj zdrowo i szczęśliwie”

Podstawą do opracowania Szkolnego Programu Profilaktyki : „Żyj zdrowo i szczęśliwie” były wyniki badań ankietowych uczniów, rodziców, nauczycieli Gimnazjum nr 2 w Kołobrzegu.

Program skierowany jest do uczniów, rodziców i nauczycieli. Może być realizowany na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych.

Podstawa prawna:

1. Ustawa o systemie oświaty z 7 IX 1991r. wraz z późniejszymi zmianami
2. Rozporządzenie MENIS z dnia 31 I 2002 w sprawie ramowego statutu publicznych przedszkoli oraz szkół
3. Rozporządzenie MENIS z dnia 12 VIII 1999 r w sprawie sposobu nauczania oraz zakresu treści dotyczącego wiedzy o Życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego macierzyństwa i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartościach rodziny zwartych w Podstawie Programowej kształcenia ogólnego (Dz. . nr 67 z 1999r. poz.. 756)

Przepisy pozaoświatowe:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
2. Konwencja o Prawach Dziecka
3. Ustawa z dnia 26 X 1982 r o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
4. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24 IV 1997 r

Cele programu:

1. Zahamowanie dynamiki wzrostu niedostosowania społecznego oraz przestępczości wśród dzieci i młodzieży

2. Eliminowanie i łagodzenie przejawów niedostosowania społecznego w szczególności zagrażających zdrowiu młodzieży oraz pozostawiających trwale, niekorzystne dla ich przyszłości skutki
3. Propagowanie zdrowego stylu życia

Adresaci programu:

Słuszne jest powiedzenie „ lepiej zapobiegać niż leczyć”, aby zapobiegać, należy zapoznać dokładnie :

- wszystkich uczniów z konsekwencją podjęcia decyzji o wyborze jakiegokolwiek środka odurzającego. Wpajamy od najmłodszych lat dziecku o jego prawie wyboru. Jednak młody człowiek powinien wiedzieć dokładnie co jest dla niego dobre i korzystne a co złe niekorzystne oraz jakie wynikną z jego wyboru konsekwencje. Dziecko powinno wiedzieć i rozumieć, jakie zachowania są dobre, akceptowane przez ogół społeczeństwa, a jakie złe, naganne, nieakceptowane, odrzucane.

- wszystkich rodziców uczniów o sposobie działania środków odurzających, o tym, jak, o tym jak rozpoznać osobę odurzoną.. Nauczyć rodziców, że nie należy myśleć „ że ten problem nie dotyczy mego dziecka, a więc i mnie’. Problem istnieje i nadal będzie się rozwijał, jeśli rodzice nie będą rozmawiać ze swoimi dziećmi. Wykazywać, że brak miłości rodziców, mądrej miłości, polegającej na zrozumieniu, a także brak akceptacji swojego dziecka prowadzi do szeregu nieporozumień i nieszczęść. Są w równej mierze niekorzystne, zarówno wygórowane ambicje rodziców przelewane na dziecko, jak i ich brak. Musimy uczyć rodziców mądrej akceptacji swojego dziecka. W efekcie będzie to dążenie do uzyskania prawidłowych relacji rodzice – dzieci, które powinny zawierać

1. Miłość, akceptację, szacunek dla dziecka, okazywane przez :

- szacunek dla jego potrzeb i uczuć
- akceptację dla trudności i ograniczeń dziecka
- dostrzeganie jego starań i mocnych stron

- obdarzanie zaufaniem
  - poświęcenie dziecku czasu i uwagi
2. Granice, normy, wymagania stawiane dziecku, których rodzice uczą poprzez :
- pokazywanie dziecku praw rządzących światem fizycznym i społecznym
  - pozwalanie na poniesienie konsekwencji własnych zachowań
  - egzekwowanie ustalonych norm, zachowań

Przewidywane efekty:

1. Zmniejszenie przejawów niedostosowania społecznego wśród młodzieży
2. Propagowanie zdrowego stylu życia – niwelowanie problemu uzależnień
3. Zwiększenie odpowiedzialności rodziny w wychowaniu dzieci
4. Korelacja działań między szkołą i wszystkimi instytucjami pomagającymi, wypracowanie wspólnych dążeń na przyszłość

Formy działania:

- analizowanie, diagnozowanie środowiska młodzieży w celu zapobiegania niedostosowaniu społecznemu
  - stałe dyżury pedagoga – psychoprofilaktyka
  - warsztaty uczące porozumiewania się
  - działanie skrzynki kontaktowej, jako środka anonimowej wypowiedzi uczniów
  - spotkania ze specjalistami
  - prelekcje, wykłady, heppeningi
  - współpraca z Poradnią Pedagogiczno – Psychologiczną
  - współpraca z Sądem Rodzinnym, Opieką Społeczną, PCPR, Radą Rodziców
- Szerokie kontakty z innymi instytucjami wychowawczymi, szybka orientacja w problemach naszych uczniów, porozumienie wychowawców z rodzicami, współpraca z pedagogiem szkolnym, to elementy ułatwiające pomoc młodzieży. Program obejmuje następujące obszary działań profilaktycznych w cyklu trzyletnim ;

1. Przeciwdziałanie przestępczości nieletnich
2. Profilaktyka uzależnień
3. Przystosowanie do życia społecznego młodzieży
4. Promocja zdrowia

Program profilaktyczny realizowany będzie równoległe z programem wychowawczym.

I Obszar działania – Przeciwdziałanie przestępczości nieletnich.

Lp.	Sposób realizacji	Odpowiedzialni
1.	Pełna diagnoza sytuacji rodzinnej uczniów celem podjęcia właściwych działań pomocowych.	Wychowawcy, pedagog
2.	Współpraca szkoły z ośrodkiem pomocy społecznej celem udzielenia pomocy materialnej uczniom z rodzin najuboższych.	Pedagog
3.	Częste rozmowy z rodzicami mającymi kłopoty wychowawcze z dziećmi umożliwienie im kontaktu z pedagogiem.	Wychowawcy
4.	Zapoznanie uczniów ze SSO i karami za wagary.	Wychowawcy
5.	Oficjalne nagradzanie tych uczniów, którzy nie opuszczają zajęć lekcyjnych.	Dyrektor, wychowawcy
6.	Zorganizowanie właściwego nadzoru dowozu uczniów.	Dyrektor
7.	W trosce o bezpieczeństwo uczniów; zorganizowanie różnych form spędzania Dnia Wagarowicza.	Wychowawcy, opiekunowie, SU
8.	Przeprowadzenie godzin wychowawczych poświęconych czynnemu odpoczynkowi.	Wychowawcy
9.	Zorganizowanie dyskotek i zabaw szkolnych.	Nauczyciele, opiekunowie, SU
10.	Aktywny udział uczniów w wycieczkach, rajdach oraz turniejach sportowych.	Wychowawcy, nauczyciele w-f
11.	Zorganizowanie zajęć pozalekcyjnych w szkole.	Dyrektor
12.	Współpraca z ośrodkiem kultury celem włączenia uczniów w życie kulturalne miasta.	Nauczyciele
13.	Udział uczniów w spektaklach teatralnych, projekcjach filmów, programach edukacyjnych.	Nauczyciele j.polskiego
14.	Spotkania rodziców ze specjalistami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i terapeutami uzależnień.	Pedagog

II Obszar działania – Profilaktyka uzależnień.

Lp.	Sposób realizacji	Odpowiedzialni
1.	Zapoznanie uczniów z rodzajami uzależnień występującymi we współczesnym świecie. - prezentowanie filmów na temat wszelkich uzależnień - utworzenie biblioteczki dotyczącej rodzajów uzależnień - redagowanie do gazetki szkolnej artykułów związanych z tematyką uzależnień - zorganizowanie pogadanek z pracownikami PCK, Sanepidu i PPP	Wychowawcy Bibliotekarz Opiekun gazetki szkolnej Pedagog
2.	Wyrobienie właściwych nawyków dotyczących spędzania wolnego czasu. - częste dyskusje na temat form spędzania wolnego czasu - organizowanie apeli poświęconych zdrowemu stylowi życia i spędzania wolnego czasu - organizowanie konkursów plastycznych - organizowanie wyjazdów do kina, na spektakle teatralne, do muzeum - organizowanie rajdów i wycieczek - częste organizowanie rozrywek sportowych na terenie szkoły - udział uczniów w międzyszkolnych zawodach sportowych - organizowanie imprez szkolnych z udziałem uczniów, nauczycieli i rodziców	Wychowawcy Nauczyciele Nauczyciele sztuki, techniki Nauczyciele j.polskiego, historii Nauczyciele Nauczyciele w-f Nauczyciele w-f Opiekunowie SU
3.	Rozwijanie u uczniów asertywności. - uświadomienie uczniom konieczności kształtowania w sobie postaw asertywnych - prezentowanie postaw asertywnych - ćwiczenie asertywności poprzez odgrywanie scenek sytuacyjnych w czasie godzin wychowawczych	Wychowawcy Pracownicy szkoły Wychowawcy
4.	Zapoznanie rodziców z podstawowymi wiadomościami dotyczącymi uzależnień grożących ich dzieciom. - popularyzacja wiedzy dotyczącej uzależnień grożących młodzieży - przygotowanie pogadanek z rodzicami dotyczących problemu uzależnień - uświadomienie konieczności wczesnego zapobiegania trudnym sytuacjom na płaszczyźnie dziecko-rodzic	Wychowawcy, pedagog Pedagog Pedagog, wychowawcy
5.	Zapoznanie rodziców i nauczycieli z pierwszymi sygnałami wpływu narkotyków na młodego człowieka. - zwracanie uwagi na pierwsze sygnały ostrzegawcze (zmiany w zachowaniu i wyglądzie zewnętrznym) - zorganizowanie warsztatów prowadzonych przez pracowników PPP na temat: „Jak zapobiegać, aby dziecko nie sięgało po alkohol i narkotyki” - omówienie aspektów prawnych związanych z uzależnieniami - podanie rodzicom telefonów, adresów poradni, w których rodzice mogliby szukać fachowej pomocy	Nauczyciele, wychowawcy Pedagog Pedagog, wychowawcy Pedagog

6.	<p>Otoczenie opieką uczniów, u których występują zachowania ryzykowne.</p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualne rozmowy wychowawców, pedagoga - rozmowy z rodzicami uczniów mających problemy - umożliwienie uczniom indywidualnych kontaktów z pedagogami PPP - kierowanie uczniów do innych placówek służących fachową pomocą w uzależnieniach - współpraca z ośrodkiem pomocy społecznej w zakresie organizowania różnych form letniego wypoczynku dla dzieci zaniedbanych środowiskowo z rodzin niepełnych, patologicznych - organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom z trudnościami dydaktycznymi 	<p>Wychowawcy, pedagog Pedagog, wychowawcy Pedagog Pedagog, wychowawcy Pedagog Pedagog specjalny</p>
----	--	---

III Obszar działania – Przystosowanie do życia społecznego młodzieży.

1.	<p>Rozwijanie zainteresowań uczniów.</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie lekcji wychowawczych poświęconych autopromocji, rozmowy na temat własnych zainteresowań - zapoznanie uczniów z treścią „Konwencji o Prawach Dziecka” - zorganizowanie warsztatów: „Jak radzić sobie ze stresem” 	<p>Nauczyciele Pedagog, wychowawcy Pedagog</p>
2.	<p>Budzenie pragnienia naśladowania pozytywnych cech autorytetów.</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie lekcji wychowawczych: „Moje mocne strony” - przeprowadzenie dyskusji na godzinach wychowawczych dotyczących współczesnych autorytetów 	<p>Nauczyciele Wychowawcy</p>
3.	<p>Wywoływanie refleksji na temat własnej przyszłości.</p> <ul style="list-style-type: none"> - dyskusja na lekcjach wychowawczych dotycząca przyszłości i właściwego wyboru szkoły ponad-gimnazjalnej - przeprowadzenie warsztatów z preorientacji zawodowej prowadzonych przez pracownika PPP - przeprowadzenie debaty na temat problemów w naszym najbliższym środowisku 	<p>Wychowawcy Pedagog Wychowawcy, pedagog</p>
4.	<p>Informowanie uczniów o zmianach zachodzących w świecie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - redagowanie gazetki szkolnej - omawianie bieżącej prasy dotyczącej wydarzeń na świecie, wydarzenia tygodnia, miesiąca, roku - dyskusja na temat bieżących wydarzeń na świecie w oparciu o artykuły prasowe - prezentowanie wybranych przez uczniów książek, filmów, programów telewizyjnych, ciekawych artykułów prasowych eksponujących pozytywne wartości i wytwory kultury - zapoznanie z podstawową wiedzą na temat sekt, przyczyn ich atrakcyjności i mechanizmów psychomanipulacji 	<p>Opiekun gazetki Nauczyciele WOS-u Nauczyciele WOS-u Nauczyciele j.polskiego Wychowawcy</p>

IV Obszar działania – Promocja zdrowia.

1.	<p>Dostarczenie uczniom i rodzicom wiedzy na temat różnych aspektów zdrowia.</p> <ul style="list-style-type: none"> - utworzenie biblioteczki wiedzy o zdrowiu w czytelni szkolnej (literatura, broszury, referaty, czasopisma) - projekcja filmów wideo o tematyce zdrowotnej (właściwe odżywianie, pierwsza pomoc, profilaktyka chorób, nałogi), redagowanie artykułów do gazetki szkolnej - organizowanie wśród uczniów konkursów wiedzy i konkursów plastycznych o tej tematyce - udział uczniów spektaklach profilaktycznych zaproponowanych przez odpowiednie instytucje - zapoznanie uczniów z zasadami ruchu drogowego i bezpieczeństwa na drodze, przeprowadzenie egzaminów na kartę drogową - informowanie rodziców o stanie czystości uczniów w czasie zebrań i indywidualnych rozmów	<p>Bibliotekarz Nauczyciele, pielęgniarka, redakcja gazetki szkolnej Nauczyciele sztuki, techniki, pielęgniarka Pedagog Nauczyciele techniki Wychowawcy, pedagog specjalny</p>
----	--	---

Podejmowanie interwencji w sytuacjach szczególnych zagrożeń

Uważamy, że działania podejmowane w sytuacjach wystąpienia zachowań agresywnych czy przemocowych muszą mieć charakter kompleksowy. Ich celem jest zmiana zachowań sprawców i ofiar agresji.

Aby skutecznie podejmować interwencje wypracowaliśmy i zaakceptowaliśmy jednolity system reagowania na przemoc i agresję.

System reagowania uwzględnia następujące założenia:

- należy reagować na każdą sytuację, w której występuje agresja i przemoc
  - brak reakcji komunikuje uczniom, że mają prawo tak się zachowywać,
- doraźne sytuacje wymagają szybkiej i zdecydowanej interwencji, ważne jest wykazywanie troski o ucznia (dotyczy to zarówno ofiary jak i sprawcy). Nie należy potępiać ucznia, ale wskazywać na zachowania nieaprobowane, wyrażać brak zgody na stosowanie agresji i przemocy,
- każdą sytuację należy wnikliwie rozpatrywać,
- konieczne jest współdziałanie z innymi nauczycielami i udzielanie sobie nawzajem wsparcia.

Osoba podejmująca interwencje powinna unikać:

- agresji fizycznej,
- agresji słownej (nie obrażać, nie zawstydzać, nie oceniać ucznia, nie stosować komunikatów typu „Ty”),
- okazywania niepewności,
- długich monologów i moralizowania,
- wchodzenia w rolę sprawcy, by mu pokazać, co czuje osoba poszkodowana.

Powinna natomiast:

- reagować stanowczo,

- mówić prosto i jasno,
- traktować sprawcę jak osobę, która może sama wziąć odpowiedzialność za swoje czyny,
- jeśli to konieczne to użyć siły, ale tylko tyle, ile potrzeba np. do rozdzielenia bijących się uczniów,
- szanować ucznia (mówić o zachowaniu, nie o osobie).

Interwencja powinna zostać odnotowana w dokumentacji szkolnej. Ponadto nauczyciel powinien podjąć następujące działania:

- Przeprowadzić rozmowę z uczniem (uczniemi) o jego zachowaniu:
  - ✓ jeżeli w zdarzeniu przemocy uczestniczy więcej niż jedna osoba należy rozmawiać z każdym z osobna, zaczynając od lidera grupy,
  - ✓ miejscem rozmów powinno być pomieszczenie zapewniające spokój i brak świadków,
  - ✓ nauczyciel, który decyduje się na przeprowadzenie rozmowy powinien jasno określić jej cel.
  - ✓ nauczyciel powinien opisać zachowanie ucznia, które jest powodem rozmowy,
  - ✓ należy upewnić ucznia, że nauczyciel chce mu pomóc.
  - ✓ sprawca (sprawcy) musi otrzymać od nauczyciela jasny i jednoznaczny komunikat o braku akceptacji zachowania agresywno-przemocowego,
  - ✓ należy dać uczniowi szansę wypowiedzenia się na temat zachowania będącego powodem interwencji,
  - ✓ wysłuchać, stosując aktywne metody słuchania,
  - ✓ jeżeli uczeń milczy należy powrócić jeszcze raz do propozycji pomocy,
  - ✓ omówić z uczniem skutki przejawianych przez niego zachowań oraz poinformować o potrzebie spotkania z rodzicami.

- Omówić z rodzicami zachowanie dziecka i ustalić strategię współpracy rodziców ze szkołą:
  - ✓ pozyskać ich do współpracy,
  - ✓ ustalić jej zasady.
- Przekazać sprawę do rozwiązania w ramach Szkolnego Biura Mediacji.

W przypadku niewywiązywania się z przyjętego przez sprawcę przemocy kontraktu, szkoła powinna podjąć dalsze działania, w tym wynikające z przepisów prawa.

Procedury postępowania nauczycieli i metody współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją, w szczególności narkomanią, alkoholizmem i prostytutką.

1. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji (naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych - art. 4, § 1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich) , nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:
  - Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
  - Wychowawca informuje o fakcie pedagoga / psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
  - Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczegółowego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
  - Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a z wiarygodnych źródeł nadal napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, szkoła pisemnie zawiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.
  - Podobnie, szkoła powiadamia sąd lub policję, jeżeli wykorzysta

wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

- Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez wewnętrzny regulamin szkoły.
- W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu, lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304, § 2 kodeksu postępowania karnego, szkoła jako instytucja jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym prokuraturę lub policję.

2. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków, powinien podjąć następujące kroki:

- Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
- Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
- Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
- Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu dziecka w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji

funkcjonariuszom policji decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia, w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

- Szkoła zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości (stężenie we krwi powyżej 0,5 promila alkoholu lub w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu/1 dm), policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych, na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie 24 godz.), O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeżeli uczeń nie ukończył 18 lat.
  - Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń przed ukończeniem 18 lat znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to szkoła ma obowiązek powiadomienia o tym policji lub sądu rodzinnego.
  - Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.
3. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominająca wyglądem narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:
- Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje ustalić (o ile to

jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych), do kogo znaleziona substancja należy.

- Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły i wzywa policję.
- Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

4. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

- Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją.

Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukiwania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.

- O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
- W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, szkoła wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
- Jeżeli uczeń wyda substancję, dobrowolnie, nauczyciel po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki

sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń, wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

Uwaga: Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, w Polsce karalne jest:

- ✓ posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- ✓ wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- ✓ udzielanie innej osobie środków odurzających, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do ich użycia;
- ✓ wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeżeli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat.

Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat, należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia który ukończył 17 rok życia, prokuratora lub policję.

5. Postępowanie wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,

- przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
  - powiadomienie rodziców ucznia - sprawcy,
  - niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenia ciała itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
  - zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go, lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).
6. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:
- udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń,
  - niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
  - powiadomienie rodziców ucznia,
  - niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję.